

ع. نایبخیل

اشک تماش

به یاد دارم که آقای کرزی در مراسم تحلیف ریاست جمهوری اشک میریخت «اشک امریکایی مانند بوش» و به مردم افغانستان وعده کرد که اشک شانرا به لبخند عوض میکند!!!

چندی قبل مطالبی در رابطه به اجرتی ساختن شفاخانه ها و تداوی باشندگان کشور مان افغانستان، در نشرات کشور های مختلف به نشر رسید. در خبر مذکور متأسفانه چنین آمده بود:

«عبدالله فهیم سخنگوی وزارت صحت عامه افغانستان، به آژانس خبرگذاری دولتی باخترا گفته است که وزارت صحت عامه، درآمد کافی ندارد و پولهایی که در اختیارش قرار می گیرد، نیازمندیهای آنها را برآورده نمی سازد.

به گفته فهیم، وزارت صحت عامه، پس از این مجبور است در بیمارستانها و آزمایشگاه های دولتی، در بدل خدماتی که به مردم ارایه می دهد، از آنها پول بگیرد.»

بر اساس قانون اساسی افغانستان، خدمات صحتی دولت، باید رایگان باشد!

ماده پنجاه و دوم دولت وسایل وقایه و علاج امراض و تسهیلات صحتی رایگان را برای همه اتباع مطابق به احکام قانون تامین می نماید. دولت تاسیس و توسعه خدمات طبی و مراکز صحتی خصوصی را مطابق به احکام قانون تشویق و حمایت می کند. دولت به منظور تقویت تربیت بدنی سالم و انکشاف ورزشهای ملی و محلی تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

در افغانستان، حتی در سالهای جنگ و زمانی که این کشور در شرایط نامناسب اقتصادی قرار داشت، وقایه و درمان دولتی رایگان بود.

دریافت پول در بدل خدمات صحی دولتی به مردم، در حالی مطرح می شود که در ظرف کمتر از پنج سال گذشته، میلیاردها دالر از سوی کشورهای مختلف به افغانستان کمک شده است.

وقایه و درمان، در کنار آموزش و پرورش و نهادهای امنیتی، یکی از بخشهایی بوده که به گفته آگاهان، بیشترین کمک را به خود اختصاص داده است.

پرداخت پول در بدل خدمات صحی، بدون شک موجب نگرانی بسیاری از مردم این کشور، از جمله اقشار بی بضاعت در جامعه خواهد شد.

چنانچه یک افغان طی راپورتاژی چنین میگوید: «چهار سال قبل پایم شکست به خاطر یک شکستگی ۹ بار عملیات شدم آخر هم با ۱۶ سال عمرم، پایم را قطع کردند. با هر عملیات بسیار از من رشوت هم گرفتند من به عنوان یک برادر معلول به شما نصیحت میکنم اولاً که خدا نکند دست یا پای شما بشکند دوم هم اگر شکست پول داری خوب، نداری گدایی کن برو خارج. من نمک دست داکتران افغانستان را چشیده ام به یک شکستگی ۹ دفعه عملیات شدم، آخرهم پایم قطع شد. اکثریت از مردم افغانستان را فقرا تشکیل میدهند آنها بیکه پول نان خود را به سختی و مشقت فراهم می کنند، چگونه می توان از آنها انتظار پول داکتر را داشت؟ جای تاسف است که دولت قولهایی را که خود به ملت داده است یک به یک میخواهند به فراموشی بسپارد. مردم عادی راحت از بین بروند و سودجویان پولها را راحت در جیب هایشان بگذارند.»

این اقدام مسوولین صحی نه تنها به انکشاف امور خدمات صحی مؤثر واقع نخواهد شد، بلکه بر شدت وخامت وضع اسفناک و فلاکتبار صحی مردم بینوای کشور به ویژه اطفال و مادران معصوم منجر خواهد شد و حیات آنها را با خطر جدی مواجه خواهد ساخت که جبران این خساره انسانی از حد امکان و تصور بعید است.

اخذ اجرت در بدل تداوی، در زمانی که رشوه و فساد اداری به اوج خود رسیده است، نه تنها وضعیت مردم بی بضاعت کشور را در محدودیت قرار میدهد بلکه هیچ تأثیری نیز بر وضعیت اقتصادی سیستم صحی کشور نخواهد داشت.

اگر قرار باشد خدمات صحتی در افغانستان امروز در بدل پول صورت گیرد باید منتظر فاجعه بزرگتر مرگ و میر اطفال و مادران و دیگر مبتلایان به امراض ساری بود. چون اکثر مردم افغانستان وضع اقتصادی خوب ندارند تا مصارفات امور صحتی خویش را بپردازند!!

این بزرگوارانی که پول های هنگفت را تحت نام بازسازی کشور به جیب میریزند، چرا اسراف می کنند و سپس می خواهند از مردم بدبخت و فقیر برای خود سرمایه جمع آوری کنند. حق مردم کشور است که از خدمات صحتی مجانی برخوردار باشند بدون اینکه مبلغی پرداخت نمایند.

این درست است که در هر نوع جامعه بشری در قدم اول امنیت ضروری است اما نه به این معنی که بخاطر تأمین امنیت، باشندگان از لحاظ صحتی و معیشت، تحت صفر قرار داشته باشند. در قانون اساسی جدید افغانستان آمده است که خدمات صحتی شفاخانه های دولتی مجانی است، اما متأسفانه دولت افغانستان قادر به کمک باشندگان افغانستان از لحاظ صحتی و غذایی نیست!!! ولی به راحتی میتواند از عهده مصارفات هنگفت نظامی بدر آید و میلیارد ها افغانی را در راه قتل و کشتار هزاران هزار باشندگان بیگناه کشور به مصرف برسانند. همه روزه ابلاغ میگردد که کمک های کشور های خارجی به افغانستان به میلیارد ها دالر ادامه دارد اما این پول ها به کجا میرود؟ صرف مصارف نظامی؟ و یا بهتر است بگوییم که «چوروچپاول» توسط رهبران به اصطلاح دولتی و مجاهدین سربکف صورت میگیرد. همین افرادی که فعلاً در دولت افغانستان و پارلمان واره شرکت دارند ایشان بر علیه «کفار» اعلان جهاد نموده بودند اما چه شد آیا این نیروهای خارجی که وارد کشور ما گردیده اند همه کفار نیستند؟ مگر حالا «جهادیان» نمی خواهد «جهاد» را در مقابل کفار اعلام نمایند؟ عجب است که این آقایان حق مشروع داشتن صحت را از مردم کشور ما غصب مینمایند!

وضعیت نامناسب شفاخانه ها و مراکز صحتی کشور عزیزمان باعث شده است که بسیاری از مردم، برای انجام مداوی عادی، به کشورهای دیگر، از جمله، پاکستان، ایران و هند مسافرت نمایند. البته آنانیکه از لحاظ اقتصادی امکانات دارند!

با شرایطی نا هنجاری که از لحاظ بودوباش، صحت، امنیت و... دامنگیر مردم افغانستان است، دولت محترم کرسی پلان دیگری نیز دارد که عبارت از خصوصی سازی مؤسسات دولتی به بخش خصوصی است که مدت زمانی از آغاز ایجاد دولت امریکایی (محترم کرسی) مورد بحث بوده است.

کشورهای کمک کننده به بازسازی افغانستان و نهادهای مالی بین المللی نیز خواهان انتقال صنایع و تصدی های اقتصادی دولتی، به بخش خصوصی هستند. چون یکی از اهداف این کشورها که تحت نام کمک های بشری عمل میکنند، روند خصوصی سازی در کشور است.

در حال حاضر این روند تسریع یافته است. دولت افغانستان در استراتژی مؤقت توسعه ملی و همچنین در توافقاتی که در سال گذشته با کشورهای کمک کننده به دست آورد، متعهد به خصوصی سازی تصدی های دولتی شده است که پروسه خصوصی سازی یی عرصه های صحت عامه نیز جزء آن میباشد.

در ماه نوامبر سال ۲۰۰۵، کابینه افغانستان نیز اصلاح قانون تصدیهای دولتی را تصویب کرد که امکان انتقال این گونه شرکتها به بخش خصوصی را از طرق مختلف امکان پذیر میسازد.

میبینم که شرکت های تجارتي با چه نیرنگ و حيله مصروف جمع آوری پول و چور و چپاول باشندگان کشور اند! چنانچه وزارت مخابرات افغانستان می گوید شرکت های "شاهین" و "ارتباط تله کام" با هزینه ده میلیون دالر در بیش از بیست ولسوالی و ولایت کشور فعالیت خواهند کرد. امیرزی سنگین وزیر مخابرات افغانستان می گوید همزمان با آغازکار این دو شرکت، خدمات اینترنتی نیز در این ولسوالی ها فراهم خواهد شد. بدینصورت شرکت های مخابراتی که در افغانستان شروع به فعالیت نموده اند تعداد آنها به ۸ شرکت میرسد. که طبق پیشنهاد وزارت مخابرات زمینه فعالیت برای کشورهای دیگری نیز مهیا خواهد گردید.

رنگین دادفرسپنتا (که چپ را به آلمان گذاشت و به راه راست به کابل رفت) که در ماه فبروری سال جاری به کشور انگلستان سفر نموده بود، طی سخنرانی در سفارت افغانستان واقع در لندن اظهار نمود: از میلیاردها دالر کمک وعده داده شده به افغانستان در کنفرانسهای مختلف، هنوز دقیقاً معلوم نیست چه مقدار از این کمکها، عملاً پرداخته شده است. (و از آنجمله چه مقدار به خصوص برای عرضه خدمات صحتی اختصاص داده شده است که دولت در صدد اجرتی شدن عرضه خدمات صحتی برآمده است).

در حال حاضر پنجاه و نه شرکت دولتی باید به بخش خصوصی انتقال یابد و یا اینکه از فعالیت بازداشته شود.

او با تأکید بر خواست دولت افغانستان برای به دست گرفتن تمام کمکهای خارجی برای بازسازی این کشور، گفت: «فقط پنج درصد از کمکها به دولت افغانستان داده شده، ۲۰ درصد به صندوق بازسازی افغانستان واریز شده و بقیه توسط سازمانهای امدادرسان و خود کشورهای کمک کننده مصرف شده است».

وی در رابطه به قوت های امنیتی دولت چنین یاد آورد: «سربازان ارتش و پلیس افغانستان مسلح به سلاح کهنه و فرسوده یی سبک هستند، در حالی که جنگجویان طالبان، با پول فراوان، روحیه بالا، سوار بر موترهای مدرن و مدل جدید و مجهز به سلاحهای نو نیمه سنگین هستند».

وزیر خارجه دولت محترم حامد کرزی، تشدید فعالیتهای تروریستی، افزایش تولید و تجارت مواد مخدر و رشد فساد اداری را، از عوامل ضعف دولت در پنج سال گذشته خواند و گفت: «درآمد مواد مخدر، نوع اقتصادی را در افغانستان به وجود آورده که به تقویت فعالیتهای تروریستی کمک می کند». اما آنها میدانند که این تجاران مواد مخدر و سلاح در کنار خودشان در زیر یک سقف قرار دارند.

اخیراً اداره تحقیقات و ارزیابی افغانستان، که موسسه غیر دولتی است، براساس تحقیقاتی که انجام داده گزارشی منتشر کرده که در آن وضعیت فعلی افغانستان را از نظر امنیتی و اقتصادی، برای انتقال تصدیهای تحت مالکیت دولت به بخش خصوصی مناسب نمی داند.

اگر در کوچه و پس کوچه های کشور قدم بزنیم، مفهوم فقر و تنگ دستی را می توانیم به درستی درک کنیم.

موجودیت کودکان کارگر و زنانی که دست به گدایی می زنند، صحنه های دلخراشی از زندگی در این کشور است.

اکثریت مردم افغانستان، که ۲۳ سال جنگ و ویرانی را پشت سر گذاشته اند در تلاش تھیۀ غذا برای خانواده های خویش هستند.

دسترسی به امکانات رفاهی در کشوری که سطح درآمد در آن پایین و زیربنای اقتصادی در جریان جنگ ها از هم پاشیده است، در حال حاضر بیشتر شبیه یک رویاست

و بس!!!

منابع استفاده شده:

- سایت خبری BBC
- نشریه های دنمارکی: Politiken و BT
- سایت انترنیتی صبح بخیر افغانستان

www.ayenda.org